Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru judecător: Russu Natalia
Dosarul nr. 2r-1374/24
2-24032003-02-2r-29042024

D E C I Z I E
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel *****

05 decembrie 2024

în componența:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov
Judecători: Natalia Mămăligă şi Ala Malîi

examinând recursul declarat de către administratorul Instituției Private Liceul „DA VINCI”, împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei *****, sediul Centru din 25 martie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Instituția ***** împotriva ***** privind încasarea prejudiciului material,

c o n s t a t ă:

**Pretențiile reclamantului.**

La data de 21 martie 2024, Instituția ***** a depus cerere de chemare împotriva ***** privind încasarea prejudiciului material. Concomitent, reclamantul a formulat cerere de asigurare a acțiunii.

În motivarea cererii privind asigurarea acțiunii, reclamantul a indicat că, potrivit pct. 1 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației ce reglementează asigurarea acțiunii la judecarea cauzelor civile nr. 32 din 24.10.2003 (în continuare Hotărârea Plenului CSJ nr.32 din 24.10.2003), ”Se atenționează instanțele judecătorești că asigurarea acțiunii contribuie real la executarea ulterioară a hotărârii judecătorești adoptate și astfel constituie un mijloc eficient de protecție a drepturilor subiective ale participanților la proces. Aceste masuri au următoarele particularități: - sunt urgente (chestiunea privind aplicarea sau refuzul aplicării lor se soluționează rapid și într-o procedură simplificată); - au un caracter temporar; - au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; - urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii”. Indică că, necesitatea aplicării măsurii de asigurare a acțiunii rezidă din cerințele înaintate și riscul eschivării

pârâtului de la executarea unei eventuale hotărâri de judecată privind încasarea prejudiciului material suportat de acesta. Relevă că, în astfel de circumstanțe, întru neadmiterea înstrăinării bunurilor pârâtului, care ar putea servi drept sursă de executare a unei eventuale hotărâri judecătorești consideră necesară aplicarea sechestrului asupra bunurilor pârâtului, precum și a mijloacelor bănești ale acestuia, în limita valorii acțiunii înaintate. Conchide că, potrivit alin, 6, 7, pct. 3 din Hotărârea Plenului CSJ nr.32 din 24.10.2003 ” Instanțele vor reține că solicitările privind aplicarea sechestrului pe bunurile imobile sau mobile, fără a le individualiza sau indica exact, pot fi admise de instanță întrucât asemenea formulări pot fi justificate de faptul că, deși solicitantul a depus toată diligența, nu a reușit să afle informația necesară. în asemenea cazuri, judecătorul sau instanța va emite titluri executorii, accentuând sarcina executorilor judecătorești de a evalua bunurile imobile pe care se aplică sechestrul, de a identifica sumele de bani disponibile în conturile debitorului în oricare din băncile din RM”.

În drept, reclamantul a fundamentat cererea de asigurare a acțiunii în temeiul dispozițiilor de la art. art. 174-175 Cod de procedură civilă și a solicitat aplicarea sechestrului pe bunurile sau pe sumele de bani ale *****, în limita valorii acțiunii.

**Poziția instanței de fond.**

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei *****, sediul Centru din 25 martie 2024, cererea de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii înaintată de către reclamantul administratorul Instituției Private Liceul „DA VINCI”, a fost respinsă ca neîntemeiată.

**Solicitarea recurentului.**

Invocînd ilegalitatea acestei încheieri, la data de 17 aprilie 2024, administratorul Instituției Private Liceul „DA VINCI”, a declarat recurs, solicitînd instanței admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi decizii sub formă de încheiere, prin care demersul privind asigurarea acțiunii să fie admis în sensul declarat.

**Argumentele părților.**

În motivarea cererii de recurs, reprezentantul recurentului, a indicat că, încheierea judecătorului primei instanțe este ilegală și neîntemeiată și urmează a fi casată pe motiv că, nu au fost constatate şi elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

De asemenea în invocat motivele indicate și în cererea de asigurare a acțiunii înaintată în instanța de fond și anume că pârâtul/intimat nu a venit cu nici o reacție la cererea prealabilă înaintată de reclamant și nu a recuperat benevol prejudiciul cauzat.

La fel, a indicat că mecanismul cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare ca fiind unul lipsit de esență, pentru că scopul primordial al acestora este de a asigura executarea unei eventuale hotărâri favorabile reclamantului, iar pârâtul în cazul dat nu va suporta careva consecințe negative, pentru că în esență banii care vor fi sechestrați în limita valorii acțiunii în continuare vor rămâne în patrimoniul pârâtei.

A mai menționat că dreptul patrimonial al reclamantului, de a-i fi reparat prejudiciul material va fi asigurat prin aplicarea măsurii de asigurare: aplicarea sechestrului pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtei, în limita valorii acțiunii, adică în limita a 19166,50 lei, conform ordinului de plată nr. 138 din 16.02.2024.

**Termenul de declarare a recursului.**

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile, calculat de la data comunicării încheierii

După cum s-a indicat anterior, administratorul Instituției Private Liceul „DA VINCI”, a declarat recurs la 12 aprilie 2024, împotriva încheierii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 25 martie 2024. Totodată se constată că, la materialele cauzei lipsește dovada recepționării de către recurent a încheierii contestate. Astfel, Colegiul atestă recursul ca fiind declarat în termen.

**Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de recurs.**

După cum s-a indicat, Instituția ***** s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către împotriva ***** privind încasarea prejudiciului materia în sumă de 19 166 lei lei, și a cheltuielilor de judecată suportate.

Concomitent, reclamantul Instituția ***** a solicitat asigurarea acțiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor sau conturilor bancare ale pârâtei ***** în limita revendicărilor din acțiune.

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 25 martie 2024, s-a respins cererea reclamantului privind asigurarea acțiunii, ca fiind una neîntemeiată.

În motivarea soluției sale instanța de fond a indicat, că cererea depusă cu privire la aplicarea sechestrului, nu se încadrează în temeiul articolelor 174-175 din Codul de procedură civilă. Or, la caz, s-au înaintat cerinţe de asigurare fără a justifica existenţa eventualelor dificultăţi judecătoreşti sau a faptului că neaplicarea acestora ar face imposibilă executarea actului judecătoresc final, or măsura asiguratorie, în limita valorii acesteia, bunurile ale pîrîtei, nu corespunde scopului asigurării acţiunii prevăzute de art. 174 CPC.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, de respingere a cerinței privind aplicarea măsurilor de asigurare, la 12 aprilie 2024, , administratorul Instituției Private Liceul „DA VINCI”, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 25 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea

integrală a încheierii atacate cu soluționarea problemei în fond, prin admiterea cerinței de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii solicitate de partea reclamantă.

Colegiul atestă despre corectitudinea și legalitatea soluției date de prima instanță. Or, după cum a fost indicat anterior, conformitate cu prevederile art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești. De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 118 coroborat cu art. 121 Cod de procedură civilă, obiectul probațiunii admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii se referă la justificarea de o manieră obiectivă a faptului, că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de partea interesată  ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

La capitolul respectiv Colegiul accentuează, că unicul motiv pentru care pot fi aplicate măsurile de asigurare a acțiunii este riscul de a nu fi executată eventuala hotărâre judecătorească pronunțată la acțiunea înaintată de partea reclamantă.

În circumstanțele descrise Colegiul atestă, că instanța de fond corect a concluzionat despre netemeinicia cerinței privind asigurarea acțiunii, deoarece lipsesc dovezi care să demonstreze riscul neexecutării eventualei hotărâri judecătorești.

La fel Colegiul stabilește, că reclamantul nu au demonstrat necesitatea aplicării măsurii de asigurare a acțiunii, deoarece nu au prezentat nici o probă, care să demonstreze riscul de a nu fi executată eventual hotărâre judecătorească privind obligarea pârâtei la repararea prejudiciului cauzat reclamantului.

Mai mult, Colegiul relevă că reprezentantul recurentului în susținerea și motivarea cerinței de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii a făcut doar referire la normele procedurale ce reglementează situația și la motivele de fapt și temeiurile de drept care se referă la temeinicia acțiunii, dar nu la necesitatea aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii.

Colegiul în acest sens reține, că potrivit jurisprudenței de principiu a CtEDO, caracterul efectiv al hotărârilor judecătorești presupune nu numai dreptul părților de a-și prezenta argumentele, ci și dreptul acestora de a fi într-adevăr „ascultate”, instanțele de judecată având în consecință obligația de a proceda la o examinare efectivă a susținerilor părților, fiind obligatorie motivarea corespunzătoare a hotărârilor judecătorești. Astfel, un argument al cărui influență poate fi decisivă pentru soluția în speță, necesită „un răspuns specific și explicit” (*Ruiz Torija și Hiro Balani vs Spania, 09/12/1994, Higgins vs Franța 19/02/1998)*.

În speță, Colegiul reține că instanța de fond a avut obligația pozitivă desprinsă *inter alia* din art. 6 CEDO, de a justifica de o manieră obiectivă faptul întrunirii în

circumstanțele speței a condițiilor în care legea procesual civilă, admite aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii și anume a faptul că lipsa măsurilor de asigurare a acțiunii solicitate de intimatul-reclamant ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În același context Colegiul reiterează, că potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale, motiv din care în virtutea prezumției legale care operează în favoarea recurentului și care nu pot fi deturnate de o manieră arbitrară în afara unui proces judiciare conform standardelor de echitate stabilit de lege, *„buna credință”* și prezumția nevinovăției până la proba contrarie în acțiunile civile, operează în favoarea recurentului. Or, simplu fapt de inițiere a acțiunii civile împotriva intimatului, nu justifică imposibilitatea executării eventualei hotărâri judiciare sau *„rea credința”* acestuia, prezumția bunei credințe operând până la proba contrarie.

În același context Colegiul reține, că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, legislația națională, trebuie să indice cu o claritate rezonabilă, scopul şi modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminentei dreptului într-o societate democratică *(hot. CC nr. 26 din 23.11.2010, hot. CC 12 din 14/05/2015)*. Or, într-un stat democratic de drept protejarea şi promovarea drepturilor şi libertăţilor omului, constituie un principiu fundamental, deziderat suprem *(hot. CC nr. 241/29 din 27.12.2004).*

Raportând principiile constituționale redate, la circumstanțele speței, Colegiul reține că aprecierea subiectivă a riscului imposibilității executării eventualei hotărâri judecătorești, în lipsa unor argumente clare și obiectiv justificate, reprezintă o modalitate defectuoasă de înfăptuire a justiției contrară principiului constituțional al legalității în sensul definit de Curtea Constituțională, *„latitudinea judecătorului”* trebuie să fie determinată de o motivație obiectiv justificată, judecătorul având obligația legală, desprinsă din exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, nu doar de a „cita” prevederile legale și principiile de judecare aplicabile speței, dar de a indica circumstanțele concrete care justifică aplicabilitatea acestora, unei spețe concrete.

Principiul legalității are drept consecință obligativitatea respectării legilor, inclusiv de către forul legislativ suprem al statului, această exigență fiind impusă nu doar indivizilor sau persoanelor juridice, ci și autorităților și instituțiilor publice. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, este important ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost acordate (*hot. CC 22/2015),* instanțele de judecată nefiind o excepție în acest sens.

Astfel, raportând principiul constituțional expus anterior la motivația din încheierea contestată, Colegiul reține că scopul legal al măsurii asiguratorii, dispusă prin încheierea contestată, este definit la art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă și, în acest sens, deoarece prevederile procesual-civile au un caracter imperativ, nu pot fi supuse unor interpretări extinctive în defavoarea uneia dintre părți sau în sensul extinderii competenților legale atribuite instanței de judecată în materie de ingerință admisibilă în exercițiul unor drepturi garantate de CEDO, în speță, garantate de art. 1 Primul Protocol CEDO, în interesul justiției - asigurarea acțiunii.

Or, în încheierea contestată instanța indică corect și întemeiat, din perspectiva exigențelor de probațiune judiciară definite de legea procesual civilă, că simplu fapt al invocării neexecutării unor obligații echivalează cu rea credința pârâtului ar justifica *ipso factum* necesitatea ingerinței în exercițiul dreptului de proprietate, cu titlu de măsură de asigurare a acțiunii și exonerarea recurentei/reclamante de sarcina probațiunii în modul stabilit de legea procesual civilă.

Mai mult ca atît, în conformitate cu prevederile art. 123 alin. (4) Cod de procedură civilă, sunt degrevate de sarcina probațiunii doar faptele care, conform legii, sunt prezumate a fi stabilite, inversarea defectuoasă a prezumției negative de care beneficiază intimații până la pronunțarea unei hotărâri definitive, de către instanța de fond, nu poate fi admisă în calitate de motiv al ingerinței în exercițiul unui drept protejat de Convenției, în temeiul art. 174 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În același context, Colegiul ține să specifice că prima instanță, respingând cerința reclamantului privind instituirea măsurilor de asigurare a acțiunii, cum și motivarea soluției coroborate cu probele prezentate în acest sens, modul de derulare a raportului juridic și comportamentul fiecăreia din părțile litigante, a ținut cont de proporționalitatea și consecințele acestor măsuri în raport cu fiecare din părți și litigiul propriu zis.

Astfel, din considerente expuse, Colegiul ajunge la concluzia că încheierea contestată este întemeiată, justificarea admisibilității aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii solicitată de reclamantul/recurent lipsind la moment. Or, materialele și probatoriul prezentat de ultimul sunt insuficiente pentru a concluziona pe marginea riscului invocat, în calitate de temei al aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii, iar situația constatată de instanța de fond și de recurs la examinarea pricinii indică la o altă stare de fapt, decât cea pretinsă de recurent.

În acest sens Colegiul reiterează, că orice restrângere a dreptului de proprietate, poate avea loc doar dacă sunt întrunite exigențele regulii triplului test: limitarea să fie prevăzută de lege, protejează un interes legitim, să fie necesară într-o societate democratică (*Unistar Ventures GmbH contra Moldovei, cererea nr. 21151/04, hotărârea din 09 decembrie 2008; Baroul Partener-A contra Moldovei,*

*cererea nr. 39815/07, hotărârea din 16 iulie 2009*). Or, Convenția vizează protejarea drepturilor de o manieră concretă și efectivă, orice limitări aduse dreptului protejat de art. 1 Primul Protocol din Convenție, devenit precar, inclusiv prin instituirea unor reglementări și/sau limitări, urmează a fi examinate din perspectiva privării dreptului de substanță (*cauza Sporrong și Lonnroth contra Suiediei din 23.09.1982 Marea Cameră*).

Colegiul reiterează, că potrivit cererii privind aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii și materialele dosarului, nu se regăsesc dovezi în sensul justificării existenței unui risc iminent de imposibilitate de executare a unei hotărâri judiciare, potrivit pretențiilor reclamantului. Or, simpla înaintare a cererii de chemare în judecată și existența pretențiilor față de pârât, invocate de reclamant și declararea că situația existentă ar putea influința iminența riscului de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri pronunțată în prezenta cauză, nu pot constitui *in abstracto* temei de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, în sensul art. 174 Cod de procedură civilă.

Or, potrivit dispozițiilor art. art. 9, 22, 26 și 27 Cod de procedură civilă, instanța de judecată în procesul civil are un rol diriguitor în organizarea procesului conform exigențelor de contradictorialitate și disponibilitate în drepturi a participanților la proces, nefiind în drept de a interveni în favoarea uneia dintre părți în vederea exercitării în locul părții a sarcinii probațiunii sau propune mijloace de probă în susținerea cerințelor sale.

Mai mult, partea reclamantă nu a prezentat probe care să demonstreze existența riscului imposibilității punerii în executare a unei eventuale hotărârii judecătorești de admitere a acțiunii. Or, judecătorul nu este în drept să dispună asigurarea acțiunii doar reieșind din natura juridică, valoarea pretenţiilor reclamantului şi a înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată, existând astfel riscul de a prejudicia drepturile și interesele legitime ale părților, precum și de a se expune asupra fondului cauzei civile, împuterniciri de care judecătorul nu dispune la examinarea cererii privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii civile.

În acest context, se reiterează că, asigurarea acţiunii civile este o acţiune legală al cărei scop este asigurarea executării unei eventuale hotărârii judecătoreşti de admitere a acțiunii, fără a prejudicia interesele legitime ale părților în litigiu și respectiv, nu este admisibilă aplicarea arbitrară a măsurilor de asigurare a acțiunii, ținând cont de natura juridică și valoarea pretențiilor înaintate, în lipsa argumentelor întemeiate și a circumstanțelor obiective, a probelor pertinente care ar justifica asigurarea acțiunii.

Astfel, din considerentele expuse și în lipsa unor motive obiectiv justificate, privind existența unui risc iminent de imposibilitate a executării unei eventuale hotărâri judecătorești privind admiterea pretențiilor reclamantului, în modul și

forma expusă în cererea de chemare în judecată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 25 martie 2024, prin care s-a respins solicitarea părții reclamante de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

Ca consecință, în situația anterior descrisă Colegiul constată, că instanța de fond corect și întemeiat a respins cerința reclamantei, de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de partea recurentă în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel *****,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către , administratorul Instituției Private Liceul „DA VINCI”.

Se menține încheierea judecătorului Judecătoriei *****, sediul Centru din 25 martie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Instituția ***** împotriva ***** privind încasarea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ana Panov

Judecători: Natalia Mămăligă

Ala Malîi